

VZGOJNI NAČRT

PRVA OSNOVNA ŠOLA
SLOVENJ GRADEC

Prva osnovna šola Slovenj Gradec je del mreže Unesco šol od leta 1994, zato smo kot podlago za naš program strokovnega razvoja izbrali štiri Unesco stebre vzgoje in izobraževanja (J. Delors, Učenje skriti zaklad):

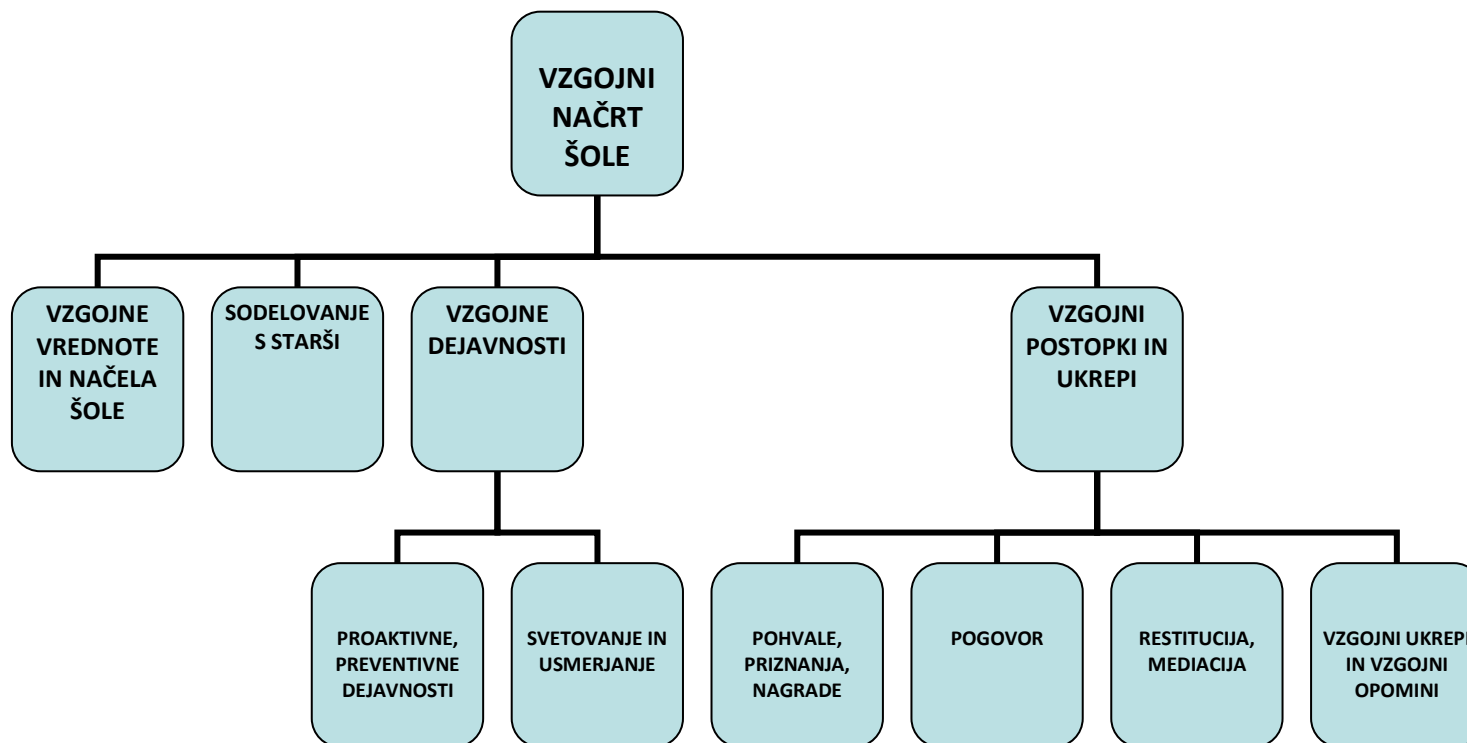
I. stebel - Učiti se, da bi vedeli

II. stebel - Učiti se, da bi znali delati

III. stebel - Učiti se, da bi znali živeti skupaj

IV. stebel - Učiti se biti

Na teh temeljih tudi naša vizija in poslanstvo, ki je bila podlaga za Vzgojni načrt Prve osnovne šole Slovenj Gradec, s katerim smo določili načine doseganja in uresničevanja ciljev vzgojno izobraževalnega procesa.

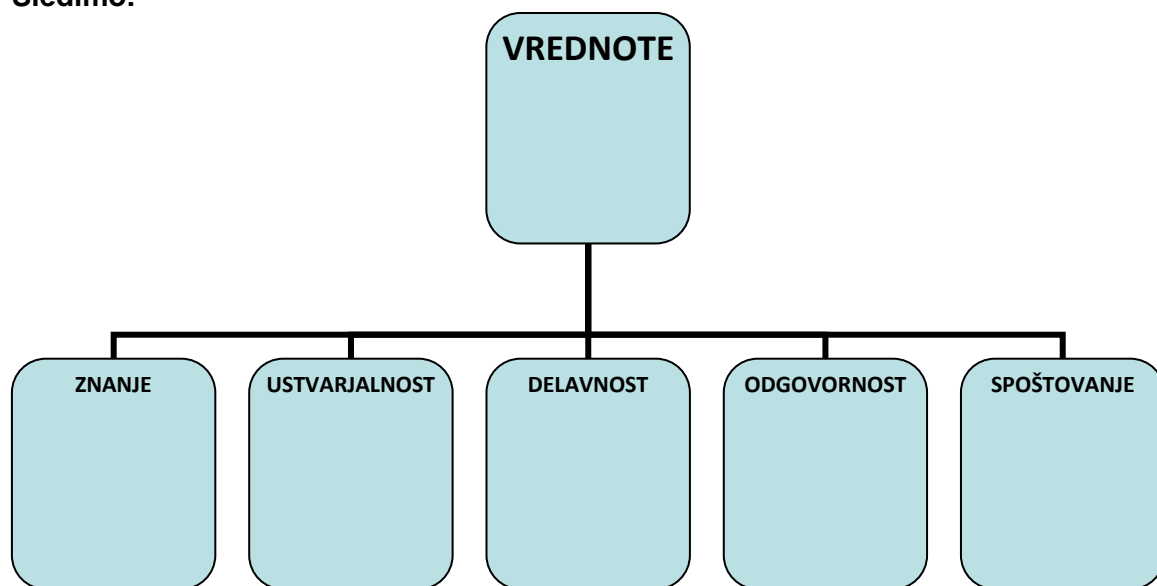

VIZIJA IN VREDNOTE PRVE OSNOVNE ŠOLE SLOVENJ GRADEC

Prva osnovna šola Slovenj Gradec zagotavlja kakovosten vzgojno-izobraževalni proces, varno okolje, prijetno in ustvarjalno ozračje, možnosti za uveljavljanje posameznika, kar ob sodelovanju vseh udeležencev omogoča prepoznavnost šole.

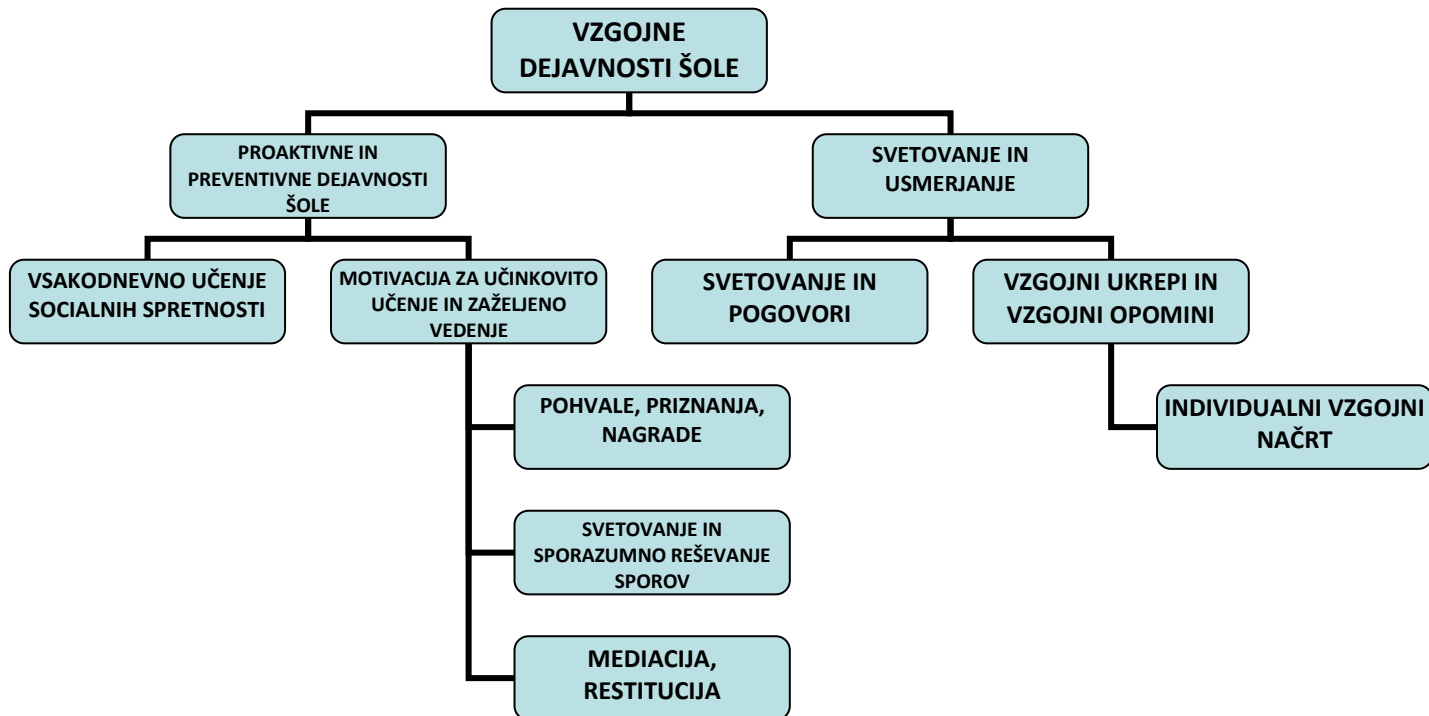
Prizadevamo si, da je naša šola prostor zadovoljnih učencev, staršev in učiteljev.

Sledimo:

VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI ŠOLE**1. Vsakodnevno učenje socialnih spretnosti**

DEJAVNOSTI	VSEBINA	IZVAJALCI, UDELEŽENCI
IZVAJANJE VZGOJNEGA NAČRTA RAZREDNIKA	<ul style="list-style-type: none">➤ Vzgojni načrt razrednika	<ul style="list-style-type: none">➤ Razredniki
RAZREDNE URE	<ul style="list-style-type: none">➤ Sistematično načrtovane razrednih ur (medosebni odnosi, spoštovanje, komunikacija, pozitivna samopodoba)➤ Vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja➤ Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja (oblikovanje pravil oddelka, razredne službe)➤ Poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev in pogovori o zaželenem vedenju,➤ Pogovori z učenci o počutju v razredu in o medsebojnih odnosih, željah in predlogih za boljše počutje➤ Pozitivna disciplina➤ Mediacija➤ Restitucija	<ul style="list-style-type: none">➤ Razredniki➤ Učitelji➤ Drugi pedagoški delavci➤ Tehnični delavci➤ Učenci

POUK	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev pri vsakdanjem vzgojno-izobraževalnem delu, ➤ Pomen sprotnega učnega dela, delanja domačih nalog, izpiskov in učenja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Učenci ➤ Učitelji in drugi pedagoški delavci ➤ Starši
RAZŠIRJENI PREVENTIVNI PROGRAM	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spodbujanje pozitivnih medosebnih odnosov ➤ Zobozdravstvena predavanja ➤ Zdravstvena predavanja ➤ Različna predavanja za starše in učence ➤ Vključevaje učencev v interesne dejavnosti na šoli 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zunanji sodelavci (policija, center za socialno delo, zdravstveni delavci) ➤ Učenci ➤ Učitelji in drugi pedagoški delavci ➤ Starši
SODELOVANJE S STARŠI	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Šolske prireditve ➤ Sodelovanje staršev v okviru različnih prireditev in projektov na šoli ➤ Spodbujanje staršev k partnerskemu sodelovanju (redno prihajanje na govorilne ure in roditeljske sestanke) ➤ Priprava predstav v okviru razreda za starše 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Učenci ➤ Učitelji in drugi ➤ Pedagoški delavci ➤ Starši

ŠOLSKA SKUPNOST	<ul style="list-style-type: none">➤ Vključenost otrok v dejavnosti, ki so vezane na vsakoletno temo (odraščanje, poklici, vzgoja, pravice otrok, ...)➤ Šolski plesi➤ Spodbujanje pripadnosti (oddelku, šoli)➤ Zdrava prehrana	<ul style="list-style-type: none">➤ Učenci➤ Učitelji in drugi pedagoški delavci
MEDSEBOJNA POMOČ UČENCEM	<ul style="list-style-type: none">➤ Mentorstvo starejših učencev mlajšim➤ Pomoč učenca sošolcu, ki se je prešolal ali je druge narodnosti➤ Medvrstniška pomoč pri pouku in po pouku	<ul style="list-style-type: none">➤ Učenci➤ Učitelji in drugi pedagoški delavci

S proaktivnimi in preventivnimi dejavnostmi se trudimo pri oblikovanju pozitivne šolske klime. Ta omogoča učencem motiviranost, sprejetost, ustvarjalnost in zavzeto prevzemanje odgovornosti za svoje vedenje ter sprejemanje šolskih pravil. Osnovni cilj je oblikovanje okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali tako telesne, duševne kot socialne potrebe. Pri tem razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo in s tem pridobivajo čut za odgovornost.

Pri preventivnem vzgojnem delovanju upoštevamo razvojne potrebe učencev:

- potrebo po sprejetosti in pripadnosti,
- potrebo po odsotnosti strahu,
- doživljanje zadovoljstva v šolskem okolju,
- potrebo po izbiri in ustvarjalnosti,
- potrebo po uspešnosti in napredku,
- potrebo po gibanju in sprostitvi.

Vzgojne dejavnosti, ki so del šolske klime in so kontinuirane:

- izvajanje preventivnih in razvojnih dejavnosti, povezanih z vzgojo in zdravjem,
- aktivno preživljanje odmorov,
- oblikovanje skupnih dogovorov oddelčnih skupnosti, ki temeljijo na pravilih šolskega reda,
- skrbno in sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur, kjer razvijamo socialne veščine, ustrezno vedenje, strategije za uspešno reševanje problemov, zavedanje svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja...

- pomoč in »mentorstvo« višjih razredov nižjim ter občasno skupno preživljanje dejavnosti,
- svetovanje (vrstniško, individualni pogovori),
- izvajanje preventivnih dejavnosti v povezavi z zunanjimi institucijami (zasvojenost, spolne zlorabe, samopoškodbeno vedenje, odklanjanje šole, nasilno vedenje in druga odklonska pojavnost),
- po potrebi povečanje nadzora na določenih krajih in na določenem mestu,
- spodbujanje učencev k vzgojnim ciljem, spodbudne misli v šolskih prostorih, tematski plakati...
- dejavnosti za povezovanje učencev, delavcev šole in staršev (prireditve, bazar, predavanja...)
- različne oblike sodelovanja s starši.

Šola se bo tudi v prihodnje ravnala v skladu s predpisanimi dokumenti iz zakonodaje, ki kakorkoli posegajo v Vzgojni načrt in Pravila šolskega reda (Zakon o osnovni šoli – pravice in dolžnosti, Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja – pravice, dolžnosti, obveznosti, Pravilnik o ocenjevanju in napredovanju v OŠ).

Skladno z 60.e. členom Zakona o osnovni šoli šola izvede vzgojne ukrepe, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena zakona o OŠ).

2. Motivacija za učinkovito učenje in zaželeno vedenje

A/ Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade. Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- šolska skupnost učencev šole
- oddelčne skupnosti
- razrednik
- drugi strokovni delavci šole
- mentorji dejavnosti
- ravnateljica

- starši (za izvenšolske dosežke)

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Ustno so učenci pohvaljeni, kadar se izkažejo s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti. Pisne pohvale podeljujejo razredniki, učitelji in mentorji dejavnosti med šolskim letom in ob koncu. Med šolskim letom se pohvale podeljujejo oz. izrečejo po šolskem radiu, na šolski spletni strani, ob posebnih priložnostih, na prireditvah ali proslavah, ob koncu leta pa, kot sledi.

Priznanja in nagrade za posebne dosežke podeljuje učencem in učenkam ravnateljica šole na pobudo razrednika, oddelčnega učiteljskega zbora, mentorja dejavnosti, društev in drugih ustanov. Ravnateljica podeli priznanja ob koncu šolskega leta učencem, ki izpolnjujejo enega ali več izmed naštetih kriterijev (Pravilnik o šolskih priznanjih, pohvalah in nagradah).

B/ Svetovanje in sporazumno reševanje sporov

Poteka postopoma, in sicer učitelj –razrednik –svetovalna služba –ravnateljica.

Svetovanje in sporazumno reševanje sporov poteka na treh nivojih:

1. Osebni svetovalni pogovori, ko strokovni delavec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge. Svetovalnemu pogovoru sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencu (v šoli ali izven nje). Opredelijo se cilji, odgovornost sodelujočih in morebitne izjemnosti.
2. Pri učenju socialnih spretnosti se je potrebno osredotočiti na odnose, ki jih učenci vzpostavljajo med seboj –vzpostavljanje stikov, premagovanje frustracij in konfliktov itd. Otroci, ki jim primanjkuje socialnih spretnosti, se v primeru zahtevnih socialnih interakcij in konfliktov najpogosteje odzivajo s pasivnostjo, z izolacijo ali nasiljem. V primeru neprimerne vedenja učencu ne povemo samo, naj s tem preneha, ampak mu tudi razložimo, kako naj ravna bolje oz. primerneje. Učenca spodbujamo in ga učimo, da sam predlaga, kako bi lahko v določeni situaciji ustrezneje ravnal.
3. Motivacija je tesno povezana z upoštevanjem učenčevih psiholoških in učnih potreb. Učitelji se med poukom srečujejo z raznolikimi disciplinskimi problemi, vendar največ pozornosti namenjajo tistim učencem, ki na različne načine motijo pouk (klepetajo, dajejo neumestne pripombe, upadajo v besedo, povzročajo hrup itd.). Veliko je namreč tudi učencev, ki posredno motijo pouk oz. ne izpolnjujejo učnih obveznosti (ne prinašajo pripomočkov, ne opravljajo domačega in šolskega dela, med poukom ne poslušajo, si ne zapisujejo in ne sodelujejo, dajejo neumestne pripombe berejo različna čtiva, opazujejo okolico itd.). V obeh primerih učenci kažejo apatičnost in nezainteresiranost do pouka in do aktivnosti, povezanih z njimi. Z izboljšanjem kakovosti pouka lahko učitelj doseže boljše motivacijo.

Pri tem pa mora upoštevati naslednje predloge:

- prepoznavanje interesov učencev, njihovih učnih stilov učenja in s tem spodbujati ter vpletati v učno snov

- preko učne vsebine razvijati kompetenco učenja
- učencem je potrebno pomagati, da ohranjajo pričakovanja za uspeh (določanje napredka, kratkoročnih ciljev, kriterijev za presojanje)
- pozornost namenimo tudi že doseženim uspehom posameznikov in hkrati razreda kot celote
- učno uro je treba oblikovati tako, da omogoča ohranjanje interesa učencev, menjavanje učnih pristopov in posredovanje učne snovi na zanimiv, zabaven način (uporaba nalog, ki izzovejo radovednost, popestritev učnih ur, aktivno sodelovanje učencev ...)
- učitelj izraža interes do učnih vsebin in dela z navdušenjem
- skrb namenja povratni informaciji in nagradam za dosežke
- učitelj in učenec skupaj odkrivata močna in šibka področja učenčevega znanja, učencu pa mora biti omogočena možnost, da preko močnih področij dopolni šibka področja lastnega znanja.

C/ Restitucija

Restitucija je sodelovalna vzgojna dejavnost med odgovornimi strokovnimi delavci, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil škodo na materialnem, socialnem, psihološkem ali etičnem področju drugemu, skupini ali šoli, da jo popravi. Učenec se sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi. Odgovorni strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Za proces restitucije je odgovoren razrednik.

Nekaj možnosti oblik restitucije:

- učenec stvar popravi oz. vrne v prvotno stanje
- namenjanje svojega prostega časa (k boljšemu življenju na šoli, v skupnosti, pomoči potrebnim ...)
- pisanje lepih misli/prijetnih sporočil o osebi, ki je bila prizadeta oz. javno opravičilo ...
- vključitev v prostovoljno delo
- pomoč mlajšim učencem v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju
- priprava predloga in organiziranje razredne ure o tem, kako bo učenec prispeval k boljši klimi in odnosom na šoli
- pomoč v jedilnici
- pomoč v knjižnici
- urejanje učilnice
- pomoč učiteljem

- pomoč pri čiščenju šolskih prostorih
- čiščenje okolice šole
- pomoč pri pripravi prostora za prireditve...

D/ Mediacija

Mediacija ali posredovanje v sporu je proces, ki ga usmerja mediator in v katerega se sprte strani ali strani, ki imata določeno sporno področje ali vprašanje, vključita prostovoljno z namenom iskanja rešitve, ki bi bila sprejemljiva za obe strani.

Vrstniški mediator - učenec, ki je usposobljen za vodenje procesa mediacije - pomaga udeleženi v procesu, da konstruktivno izrazijo probleme, želje in potrebe in aktivno sodelujejo pri iskanju rešitve. Mediator je nevtralen in skrbi za proces, glede vsebine pa se ne opredeljuje.

Poleg hitre in zadovoljive rešitve mediacija prispeva k izboljšanju odnosov in sodelovanja med sprtima stranema, zmanjšuje možnost zaostrovanja sporov v prihodnje in prispeva k razvijanju učinkovitih oblik preprečevanja in razreševanja težav in nesoglasij.

3. SVETOVANJE IN USMERJANJE

3.1 Individualni vzgojni načrt

Če učenec pogosto krši pravila šolskega reda in hišni red oz. je že prejel prvi vzgojni opomin, mora šola najkasneje v 15 dneh oblikovati individualizirani vzgojni načrt. V njem opredeli vzgojne cilje in vzgojne dejavnosti za izboljšanje učenčevega vedenja ter cilje za doseganje pozitivnih sprememb v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, upoštevanja potreb in pravic drugih, sprememb na področju učenja in vedenja. Pri oblikovanju načrta mora biti omogočeno sodelovanje tudi staršem. Šola spremlja in evalvira izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta. Kadar starši učenca niso pripravljeni na sodelovanje, šola oblikuje individualizirani vzgojni načrt brez njih.

3.2 Vzgojni ukrepi in vzgojni opomini

3.2.1 VZGOJNI UKREP

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljamo jih, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem s tem pomagamo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujemo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujemo predloge za rešitev.

Nabor najbolj pogostih vzgojnih ukrepov:

- ukinitvev nekaterih pravic, ki so povezane s kršitvami pravil šole, ugodnosti, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov (možnost odvzema pravice do razširjenih dejavnosti, taborov...).
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- če učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in moti izvedbo pedagoškega procesa v in izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi ...), odgovoren strokovni delavec poskrbi za dodatno spremstvo strokovnega delavca ali pa za takega učenca organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli;
- Odstranitev od pouka: ta je mogoča, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnateljica. V primeru odstranitve učenca od ure pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Vse se praviloma rešuje v razredu.

Vzgojne ukrepe bomo uporabili v primerih, ko učenec krši šolska pravila. Ob tem gre poudariti pomen strokovne presoje posameznega učitelja ali UZ, ki se nadaljuje v proces pomoči (enkratni pogovor, svetovanje, usmerjanje, mediacija ali restitucija).

Vzgojni ukrep se izreče z namenom nudenja podpore in vodenja učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. O uporabi vzgojnega ukrepa razrednik obvesti starše učenca oz. pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Učencu in staršem se pojasnijo razlogi za izrek ukrepa, obliko in trajanje ukrepa ter načine, s katerimi bomo preverili ali je ukrep učinkoval.

V kolikor starši odklonijo sodelovanje, se vzgojni ukrep izvede na podlagi strokovne odločitve strokovnega delavca, ki lahko ukrep izreče individualno ali po predhodnem mnenju oddelčnega učiteljskega zbora. Če starši odklonijo sodelovanje, odklonitev ne zadrži izvedbe vzgojnega ukrepa.

3.2.2 VZGOJNI OPOMIN

Od vzgojnega ukrepa se opomin razlikuje v tem, da ima lahko posledice za učenca, kot je premestitev v drug razred ali prešolanje na drugo šolo. Vzgojni opomin se izreče učencu v primeru, ko je šola izčrpala že vsa »mehka« pedagoška sredstva, zapisana v tem dokumentu.

Ob izreku prvega vzgojnega opomina je potrebno skladno s sprejetim individualnim vzgojnim načrtom začeti izvajati z učencem usmerjene individualizirane proaktivne, svetovalne in druge vzgojne dejavnosti, po potrebi se vključi strokovnjake iz zunanjih institucij.

Vzgojni načrt zapisala šolska svetovalna služba:
Veronika Gosak Krebs

Posodobljen in potrjen na Svetu zavoda
Prve osnovne šole Slovenj Gradec

Slovenj Gradec, dne, 30. 9. 2019

Ravnateljica:
Zvonka Murko